

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1715. usque ad annum 1718

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 28. Ejusdem Universitatis, & Facultatis Theologicæ literæ ad summum Pontificem hac super re.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67649)

Sæc. XVIII. „subjicio, omnesque propositiones in
 A. C. 1717. „ea damnatas & in sensu, in quo dam-
 „natæ fuerunt, sincero animo rejicio,
 „damno, & anathematizo & ita juro
 „Sic me Deus &c. „

§. XXVIII.

*Universitatis & Facultatis Theolo-
 gicæ Conimbricensis literæ ad
 summum Pontificem hac
 super re.*

His ita solemniter peractis Conimbric-
 censis Universitas summum Pon-
 tificem de perfecta sua submissione cer-
 tiorem reddere statuit, hancque in rem
 ad eundem sequentes dedit literas:
 „Ea est apud Lusitanos erga Sedem
 „Apostolicam reverentia, ut nulli eo-
 „rum unquam in mentem venerit vo-
 „care in controversiam, quæ a Romano
 „Pontifice Universam Rempubli-
 „Christianam docente, declarata sunt
 „Hoc enim Regnum, quod a suis inco-
 „nabulis audire cæpit fide purum &
 „pietate dilectum, probe novit ad fe-
 „cientissimam Divini numinis providen-
 „tiam pertinere, quod Christi Vicari-
 „S. Petri Successores totum orbem ero-
 „dientes circa res fidei & morum, nec
 „fallere, nec falli possint, promittent
 „Do

„Domino Petri fidem nunquam fore
 „defecturam. Hac de causa, cum pri- Sæc. XVIII.
 „mum auditum est, in Lusitania de A. C. 1717.
 „Romano cælo tactum fuisse Apostolico
 „fulmine opus Gallix conscriptum &
 „in plures tomos distributum cui titulus:
 „*Novum Testamentum* &c. percussasque
 „præcipue fuisse unam supra centum
 „Theses, iis voluminibus contentas,
 „tanquam falsas, captiosas, male so-
 „nantes, piarum aurium offensivas,
 „scandalosas, perniciosas, temerarias,
 „Ecclesiæ & ejus praxi injuriosas nec
 „in Ecclesiam solum, sed etiam in po-
 „testates sæculi contumeliosas, sedi-
 „tiosas, impias, blasphemias, suspectas
 „de hæresi, ac hæresim ipsam sapien-
 „tes, necnon hæreticis & hæresibus,
 „ac etiam schismati faventes, erroneas,
 „hæresi proximas, pluries damnatas
 „ac demum etiam hæreticas, nihil om-
 „nes Lusitani Theologi habuere anti-
 „quius, quam ut mortales gratias age-
 „rent Deo scientiarum Domino, pro
 „mente divinitus injecta Sanctitati ve-
 „stræ, ut proscriberet volumina &
 „Propositiones, quæ non sine magno
 „privatæ & publicæ salutis detrimento
 „sustineri poterant. In Lusitanorum
 „enim animis altius infixum est, eos
 „plane desipere, qui contra Ecclesiam
 „sibi videntur sapere, editoque oraculo

Sæc. XVIII. „universalis Ecclesiæ Magistri, uno ore
A. C. 1717. „affirmant omnes Lusitani, nihil repo-

„nendum esse præter priscum illud,
 „*ipse dixit*, cumque se subjectissimos
 „profiteantur Sedi Apostolicæ, honori
 „omnes ducunt solam sibi obsequii
 „gloriam relictam esse. „

„Cujus observantiæ erga Romanos
 „Pontifices non obscura ediderunt do-
 „cumenta Lusitani Doctores, quoties
 „cumque contigit, ut aliquot Theles
 „sententia Pontificia condemnarentur.
 „Non solam infectantur Lusitani hære-
 „sum Monstra, feras singulares, quæ
 „depascuntur vineam de Ægypto trans-
 „latam per mare baptismatis, sed et
 „tiam gaudent capi lupos, qui veniunt
 „in vestimentis ovium, & vulpes par-
 „vulas, ne demoliantur vineas spon-
 „quæ est Ecclesia Romana: unde au-
 „dita & lecta sunt in Lusitania non so-
 „lum summa cum obedientia, sed et
 „tiam cum incredibili plausu decreta &
 „Constitutiones sanctissimorum Pontifi-
 „cum adversus errores & hæreses Mi-
 „chalis Baij, Cornelii Jansenii, Michæ-
 „lis de Molinos, & contra placita Theo-
 „logorum, qui extrema sequuti, ve-
 „nimis laxarunt opinionis habenas,
 „vel jugo Christi tentarunt auferre sue-
 „vitatem. Nam simul ac primum so-
 „nuit in auribus Lusitanorum vox sum-

„mi Pastoris, dirigentis in pascua Pa-
 „radisi omnes oves Christi, nemo un-
 „quam repertus est, qui auderet con-
 „tradidere sermonibus sancti, sed om-
 „nes magis satagunt videri filii Sapien-
 „tiæ, & Ecclesiæ justorum, quorum
 „notio est obedientia & dilectio & (ut-
 „pote qui sunt veri filii) audiunt judi-
 „cium Patris, scientes, quod nisi ita
 „fecerint, salvi esse non possint. Unde
 „Lusitani videntur obsequium erga Con-
 „stitutiones Apostolicas cum lacte nun-
 „tricum, matrumque suxisse, inter
 „illarum reverentiam & observantiam
 „adolescunt, vivunt, consenescent, &
 „ipsarum denique venerationi immo-
 „riuntur. Omnes quippe sciunt, te-
 „nent & fatentur, solius Sedis Apo-
 „stolicæ esse extra erroris periculum
 „docere omnes gentes. Ovium esse se-
 „qui pastorem, quia sciunt vocem ejus,
 „omnes compertum habent ad filios
 „spectare & audire disciplinam Patris
 „sui, & non dimittere legem Matris
 „suxæ, quæ est Romana Ecclesia, cu-
 „jus legem utique dimitterent, si nolint
 „audire disciplinam Patris, qui est Ro-
 „manus Pontifex, novi testamenti Elia-
 „cim, in cujus manu Deus dedit pote-
 „statem, & qui est Pater habitantibus
 „Jerusalem militantem, & cui data est
 „Clavis David, Clavis scientiæ, &

Sæc. XVIII.
 A. C. 1717.

Sæc. XVIII. „aperiet, & non erit, qui claudat &
 A. C. 1717. „claudet, & non erit, qui aperiat

„Quod enim Romanus Pontifex appro-
 „bat, nemo improbare potest, quod im-
 „probat, nemo approbare valet, quæ-
 „propter summi Pontificis leges nul-
 „lius indigent suffragio, nullius egent
 „approbatione, ne suas in uniuersum
 „populum Christianum vires exerant:
 „Tantum abest, ut ab ullo mortalium
 „eas accipi necesse sit, hæc siquidem
 „est Romani Pontificis in uniuersam
 „Rempublicam Christianam authoritas,
 „quam Lusitani omnes habent longe
 „perspectissimam, & studiosissime co-
 „lunt, non tantum in Europa, sed in
 „Asia, Africa, & America, quippe qui
 „deferunt ad exteras eas gentes, non
 „solum Christi nomen, sed etiam illius
 „Vicarii Pontificiam Majestatem, po-
 „testatemque summam ad decernen-
 „dum de rebus fidei & morum. Hinc
 „est, Pater Beatissime, quod Coni-
 „bricensis Academia, quæ præcipua est
 „totius Lusitaniæ, non opus habuit
 „admonere alumnos suos obsequii erga
 „Constitutionem *Unigenitus Dei Filius*,
 „qua Sanctitas Vestra anno incarnatio-
 „nis Domini millesimo septingentesimo
 „decimo tertio, sexto Idus Septembris
 „condemnavit prædictas unam supra
 „centum Propositiones, cum libris,
 „unde excerptæ fuerant, nec videre-
 „tur

„tur existimasse currentibus calcaria Sæc. XVIII.
 „adhibenda esse. Cum tamen Conim- A. C. 1717.
 „bricensis Academia, premendo vete-
 „rum Patrum vestigia, non tantum so-
 „leat semper stare pro vera, sinceraque
 „doctrina, sed & sibi honorificentissi-
 „mum ducat juratam haberi & esse er-
 „rorum hostem, mererique sub vexil-
 „lis supremi Ducis Militantis Ecclesiæ,
 „censuit modo e re sua esse, edere quod-
 „piam non vulgare testimonium animi
 „sui Sedi Apostolicæ devotissimi. Ne-
 „que contenta ea observantiæ signifi-
 „catione, quæ communis est toti Lusi-
 „taniæ, statuit, Rectore suo præeunte,
 „se, suosque Magistros & Alumnos
 „publico ac solempni sacramento obli-
 „gare ad detestandum omnes & singu-
 „las unam supra centum Theses, quas
 „in prædicta Constitutione Sanctitas
 „Vestra justissime damnavit, in eo sensu.
 „in quo ibidem damnatæ sunt, quem om-
 „nibus doctis obvium esse non ignorat,
 „quisquis singulas eas Theses examinavit
 „Theologica statera, illasque perpendit
 „pondere sanctuarii, ut sedulo (pro-
 „more scilicet suo) factum est a Co-
 „nimbricensi Academia, quæ proinde
 „libentissime juravit in Constitutionem
 „*Unigenitus Dei Filius*, utpote in verba
 „Sanctitatis Vestræ, hoc est, in verba
 „sanctissimi & sapientissimi totius sanctæ

Sæc. XVIII. „Romanæ Catholicæ & Apostolicæ Ec-
 A. C. 1717. „clesiæ Magistri, illiusque in terris vi-
 „sibilis capitis, quinto Idus Januarii
 „volventis anni in maxima gravissima-
 „que Magistrorum, Doctorum, & Alum-
 „norum frequentia, illiusque publice
 „professionis instrumentum iussit, non
 „solum in acta Academiæ referri, sed
 „etiam in lucem edi, ut hac perenni
 „observantiæ monumento omnibus te-
 „statum faceret, se nulli e sapientissimis
 „& florentissimis totius orbis Acade-
 „miis cessuram unquam esse exhiben-
 „dis clarissimis argumentis subjecti mi-
 „ni, & venerationis erga sanctitatem
 „vestram, prædictamque laudatissimam-
 „que Constitutionem, in qua agnoscit
 „Conimbricensis Academia, Dominum
 „locutum esse per os summi pastoris
 „universo gregi, in quo eum Spiritus
 „sanctus posuit universalem Episcopum
 „regere Ecclesiam Dei, quam acquisi-
 „vit sanguine suo. Unde & singuli
 „Academiæ Conimbricensis Magistri &
 „Doctores atque Alumni sanguinem ar-
 „dentissimo studio profundent, si opus
 „fuerit pro ea Constitutione defenden-
 „da, inque impugnandis una & cen-
 „tum Thesibus, in ea damnatis toti ex-
 „runt, quotiescumque sese dederit oc-
 „casio. Interea tota Academia Co-
 „nimbricensis ad Beatissimos Sanctitatis
 „Ver

„Vestrae Pedes provoluta enixe rogat, Sæc. XVIII.
 „atque etiam orat, ut dignetur benigne A. C. 1717.
 „suscipere hoc minimum debiti obse-
 „quii specimen, suamque paternam be-
 „nedictionem impertiri Academico cor-
 „pori, cujus singula membra vertuntur
 „in linguas, ut prædicent sanctissimam
 „illam Constitutionem & petant a Deo
 „Optimo Maximo, ut diu Sanctitatem
 „vestram servet incolumem ad evellen-
 „dos, & destruendos errores, ad ædi-
 „ficandos fideles, & ad plantandam
 „sanam doctrinam & morum sanctimo-
 „niam, & ad Christiani nominis decus
 „& ornamentum ingens, perennemque
 „felicitatem. Ita nos omnes, Beatif-
 „sime Pater, post sanctissimorum pe-
 „dum oscula vehementius optare, sum-
 „ma contentione animi prostemur.,

Huic epistolæ præter Academiæ Re-
 ctorem subscripti leguntur triginta quin-
 que Professores. Nec minori sinceri-
 tate Conimbricensis Facultatis Theo-
 logicæ Rector Tellesius in suis ad Pa-
 pam literis die nona Februarii cetero-
 rum nomine suum obsequium & sub-
 missionem testabatur: *Universa*, inque-
 bat ille, *Christianorum gens bene ac non*
dubitanter agnoscit, quam apte Dei Opt.
Max. Divina Providentia tuam sanctita-
tem singulari optimarum artium Doctrina
maximisque virtutibus ornatam Reipublicæ

Sæc. XVIII. Christianæ procellis temporum turbulentissimorum jactatæ gubernaculo, tanquam scientissimum Magistrum adhibuerit, scimus ac miramur etiam, quanta cura ac labore facis, sanctissime Pater ut te Regente sancti Petri Navem, nemo non modo naufragio formidet sed ne ullam quidem a recto cursu declinationem timeat, attamen cum quantoque non possit non offendere in nonnullis scopulos, quos devitare sanctitas tua cum incredibile vigilantia, suprema sapientia, ac mirabili invicti animi constantia, in Academia Conimbricensis totius Lusitaniae nunc, semperque florentissima sanctitati tue, quo modo licet, tanquam ejus sanctissimi Pedes verecunde osculatura sese offert tantæ animi Alacritate, ac lætitia per fusa, quæ qui maxime quod se agnoscit filiam observantissimam, ac pientissimam semperque fidelissimam, Et quæ unacum Lusitania tota ejusque latissimis ditioribus semper vero sanctæ Romanæ Ecclesiæ Pastores, summorum Pontificum præcepta ac præcæta, semper sacrorum atque æcumenicorum conciliorum Canones summa cum reverentia atque unanimi omnium partium consensu coluit, servavit, iisque obtemperavit. Quæ propter in præsentia spectatissimæ, Et in violatæ fidei, probatæ, optimæque Religionis eandem constantiam servans Constitutus Unigenitus observantiam eodem modo quo sanctitas tua vult, docet Et imperat de se

defendere privatim ac publice jurejurando se Sæc. XVIII.
 adstringit, idemque, quotiescumque usu ve- A. C. 1717.
 nerit & operæ pretium erit, facturam pro-
 fitetur, quod sanctitati tuæ testari voluit,
 ut animus certe, voluntasque per has literas
 innotesceret.

Utramque hanc epistolam adduximus
 pene integram, ut quam futili argu-
 mento Noaillius tam luculentum ac-
 ceptationis monumentum enervare co-
 netur, appareat: Hic enim in proluxa
 admodum sua instructione Pastoralis
 die decima quarta Januarii anno hu-
 jus sæculi decimo nono Parisiis edita
 pag. 237. Academiæ Conimbricensi ex-
 probat, quod unice suam acceptatio-
 nem fundet in doctrina de infallibili-
 tate Pontificis, proin ejus testimonium
 sit inutile ad probandam conformita-
 tem Constitutionis cum doctrina hujus
 Academiæ: acrius adhuc carpit Noail-
 lius hujus Universitatis Doctores, eo-
 quod propugnent ad valorem Bullæ
 dogmaticæ non esse necessariam accepta-
 tionem alicujus particularis Ecclesiæ,
 sed sufficere locutionem Pontificis ex
 Cathedra universam Ecclesiam docen-
 tis &c. Tum exclamat Noaillius: *Er-
 gone in acceptationis argumentum produci
 possunt testimonia, in quibus acceptationis
 necessitas tam diserte impugnatur? & ubi
 Doctores eo progressi sunt, ut Constitutio-*
nem

Sæc. XVIII. nem appellent novam revelationem delapsam
 A. C. 1717. de cælo ad reformandam doctrinam, cum
 tamen ejusmodi doctrina sit falsa & erronea,
 quia Ecclesia pro fundamento suarum defini-
 tionum non admittit novas revelationes, sed
 S. Scripturam & Traditiones. Nempe
 Noaillius innititur fundamento tum
 his Gallis proprio scilicet necessitati Bullarum
 dogmaticas examinandi, & ceteræ om-
 nes totius Orbis Ecclesiæ pro funda-
 mento habent infallibilitatem Ecclesiæ
 suo Capiti unitæ: cujus autem causa
 melior, & fundamentum certius?

§. XXIX.

*Summi Pontificis responsum ad Aca-
 demicæ Conimbricensis literas.*

*Epist.
 Clem. XI.
 pag. 2231.*

Acceptis Academicæ literis summus
 Pontifex die decima Maij ad ean-
 dem hæc perscripsit: „Æqua & plane
 „egregia opinio, quam gerimus de
 „singulari pietate vestra, atque devo-
 „in Nos, & Apostolicam Sedem studio
 „tum etiam de eximia sacrarum, hu-
 „manarumque legum peritia, quæ mi-
 „gnum adeo nomen insigni isti Acade-
 „miæ, ubique gentium peperit, facile
 „Nobis persuaserat, vos nedum oble-
 „quenti animo amplexuros esse ea, quæ
 „Constitutione nostra Apostolica, cujus
 „initium est: *Unigenitus Dei Filius*, poi-